

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

CİNSİYET EŞİTLİĞİ ODAĞINDA
GELECEĞİN İNSANA YAKIŐIR İŐLERİ
YAKLAŐIMININ DESTEKLENMESİ İÇİN
TEKNİK YARDIM PROJESİ

Toplumsal Cinsiyet EŞitliği Odaklı İzleme

Őenay YILMAZ

Mart 2023

çalışmanın

geleceği

iKG
PRO

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŐTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

WEglobal

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Sunum İçeriği

- İzleme Kavramı
- Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Planın İzlenmesi
- Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Hak Temelli İzleme
- Örnek Çalışma

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İZLEME NEDİR ?

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

“İZLEME NEDİR”

İnsan haklarının gereği olarak hazırlanan tüm rapor ve planların normlar ve standartlar ölçüsünde planlı olarak değerlendirmesine “İzleme” denir.

- İzleme analitik bir araçtır.
- Karşılıklı bir öğrenme aracıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İzleme Ne Yapar?

- Hedefler, faaliyetler ve beklenen sonuçlar arasındaki ilişkiyi görmemizi sağlar.
- Yaptıklarımızın hedeflerimizle ilişkili olup olmadığını ve bizi beklediğimiz sonuçlara ulaştırıp ulaştırmayacağını gösterir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İzleme ve değerlendirme çalışması toplumsal cinsiyet ve insan hakları alanına yönelik olduğunda hedef eşitlikçi ve demokratik bir toplum düzenidir.

Beklenen **sonusa**, insan hakları ve eşitlikle ilgili norm ve standartların uygulamaya konulmasıdır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İzleme Soruları?

- Neyi bilmek istiyoruz?
- Neden bilmek istiyoruz?
- İzleme yapılacak konuda haklar nelerdir?
- Hak sahipleri kimlerdir?
- Sorumlular kimlerdir? Sorumluluklar nelerdir?
- Haklar ne düzeyde yaşama geçmiştir?
- Hak sahipleri bu haklardan ne düzeyde faydalanmıştır?

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

TOPLUMSAL CİNSİYETE DUYARLI PLANIN İZLENMESİ

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

“Eşitlik” Nasıl İzlenecek?

- Hkmetlerin kalkınma hedeflerinin, hazırladıkları planların, politikaların, yürüttükleri iş birliklerinin insan hakları standartlarına ve küresel hedeflere uygun olarak hayata geçirilmesi küresel düzeyde norm kabul edilmiştir.
- Ve bu eşitlikçi politikaları hayata geçirebilmek için ulusal planlara ve bu planlamaların uygulanması için de hak temelli izlemeye ihtiyaç duyulmaktadır.
- İnsan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik bir izleme yaparak eşitlik değerlendirilecektir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Eşitlik için Neyi İzleyeceğiz ?

- **Birleşmiş milletler Sürdürülebilir** kalkınma için küresel amaçlar Hedef 5: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği= Olması gereken
- Olması gerekeni izleyeceğiz.

5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İzleyeceğimiz , arayacağımız değerlendireceğimiz bazı hedefler :

- Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ve tüm kadınlar ile kız çocuklarını güçlendirmek.
- **5.1.** Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü ayrımıcılığın her yerde sona erdirilmesi
 - **5.1.1.** Cinsiyet temelinde ayrımıcılık yapmama ve eşitliği uygulama, güçlendiren ve teşvik eden yasal çerçevelerin yürürlükte olup olmaması
- **5.4.** Ücretsiz bakım ve ev işlerinin kamu hizmetleri, altyapı ve sosyal koruma politikalarının sağlanması, hane ve aile içinde sorumluluğun ulusal açıdan uygun bir biçimde paylaşılmasının geliştirilmesi yoluyla tanınması ve değer görmesi
- **5.5.** Kadınların siyasi, ekonomik ve sosyal hayatın karar verme süreçlerine tam ve etkin bir biçimde katılımlarının ve kadınlara karar verme mekanizmalarında, her düzeyde lider olabilmeleri için eşit fırsatlar tanınmasının güvence altına alınması
 - **5.5.2.** Yöneticilik pozisyonlarındaki kadınların oranı

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

5.c. Toplumsal cinsiyet eşitliğinin ilerletilmesi ve kadınların ve kız çocuklarının her düzeyde güçlenmeleri için sağlam politikaların ve yasal olarak uygulanabilir mevzuatların kabul edilmesi ve güçlendirilmesi
(izleme sistemlerinin kullanılması)

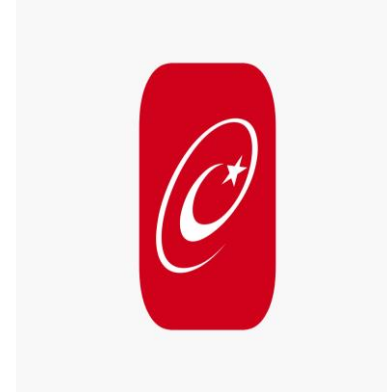

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İZLEMENİN TARAFLARI:

- Uluslararası kuruluşlar: AB İlerleme Raporları
- Devlet kuruluşları :Gölge Raporlar
- Akademi
- Hak temelli izleme yapan sivil toplum örgütleri

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bir İzleme Yöntemi Olarak;

CİNSİYETE DUYARLI HAK TEMELLİ İZLEME

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Hak Temelli İzleme:

- Hak temelli izleme; eşitlikçi, sürdürülebilir, hakları gözeten, herkesi içeren ve barışçıl bir toplum kurmak için kullanılan politikaların, stratejilerin, kaynakların etkin bir biçimde izlenmesini amaçlar. Hak temelli izleme bu yönüyle insan haklarına saygılı demokratik toplumsal değişimleri hızlandıran etkin araçlardan biridir.
- Hak temelli izleme, TCE' yi izleme faaliyetlerinin bilimsel temellere dayanarak yapılmasına destek olur, bu amaçla izleme göstergeleri geliştirmeyi kolaylaştırır;
- TCE' nin ana akımlaştırılmasına hizmet eder ve doğrudan savunuculuk yapmayı kolaylaştırır.
- Mevcut durum ile ideal durum arasındaki mesafeyi göstererek temel haklar ve eşitlik yönünde bir değişim ve toplumsal gelişmenin sağlanmasına aracılık eder.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Hak temelli izleme insan haklarının teşvik edilmesi , saygı gösterilmesi, korunması veya hayata geçirilmesi kapsamında veri / bilgi toplamak, toplanan verileri doğrulamak ve doğrulanmış veriyi yaygınlaştırmaktır.

veri portalı

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

“ TÜRKİYE’DE KATILIMCI DEMOKRASİNİN GÜÇLENDİRİLMESİ ”
Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin İzlenmesi Projesi

ceim.ceid.org.tr

Norveç, İzlanda, İsveç, Finlandiya kadın erkek eşitliğinde dünyada ilk sıradaki ülkeler. Peki Türkiye toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamada ne durumda?
Toplumsal cinsiyet eşitliği endeksleri uluslararası karşılaştırmalı verilerine CEİM veri portalı üzerinden erişebilirsiniz.

ceim.ceid.org.tr

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Hak Temelli İzlemenin Önemi:

- Hak temelli izleme ve değerlendirme insan haklarına dayanmaktadır.
- Planlanmış bir faaliyettir.
- Bir bilgi edinme ve öğrenme aracıdır.
- Verinin toplanması ve toplanan verinin hak temelli izlenmesini gerektirmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Hak Temelli İzleme Nelere Bakmaktadır :

- Kadınların temel insan haklarını koruma ve hak ihlallerinin önlenmesi (KHK),
- Kadın erkek eşitliğini sağlama (KEE),
- Toplumsal cinsiyet eşitliğinin hayata geçirilmesi (TCE).
- Hak temelli izleme yaparken ulusal eylem planının cinsiyet eşitliği ile ilgili mevzuata uyumu.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Hak temelli izleme türleri:

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Durum İzlemesi, Performans İzlemesi, Olay İzlemesi:

- Durum izlemesi, insan haklarına ilişkin bir durumun genel olarak göz önüne serilmesini amaçlar.
- Performans izlemesi, sorumluluk sahiplerinin sorumluluklarını nasıl yerine getirdiğini izler.
- Olay izlemesi, olay temelli izleme yöntemidir.
- **Gösterge temelli izleme**, insan hakkına saygı gösterme, onu koruma ve hayata geçirme bağlamlarında sürdürülen geniş ve yaygın kapsamlı izlemedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Yapısal İzleme, Süreç Odaklı İzleme:

- Yapısal izleme, bir durum izlemesidir ve esas olarak kamu politikalarının izlenmesi ve değerlendirilmesine dayanır.
- Kurumsal çerçevenin izlenmesi, bir yapısal durum izlenmesidir, kurumsal mevzuat ve ilgili birimlerin varlığını izler.
- Hızlı ve doğrudan müdahaleye olanak verir.
- İzlemeye konu olan olaya ilişkin tüm sürecin ve sonucun kaydedilmesini içerir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

- Politika uygulama araçlarının izlenmesi: dönemsel plan ve programların izlenmesidir.
- Bütçe izlemesi ve sosyal harcama izlemesi.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

HAK TEMELLİ İZLEME YÖNTEMLERİ

Mevcut Duruma İlişkin İzleme Yöntemi :

- Geniş bir odağı vardır.
- Hak alanına yönelik uluslar arası normların gözetilme düzeyi, ulusal mevzuattaki yeri, uygulamaya ilişkin düzenlemeler, kurumsal yapı, performans yapısı, kurumlar arası ilişkiler, sivil toplum, özel sektör ve kamu arasındaki ilişkiler ve hak ihlalleri alanlarına odaklanır.
- Uzun vadeli bir izleme gerektirir.
- Periyodiktir ve raporlamaya dayanır.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

HAK TEMELLİ İZLEME YÖNTEMLERİ

• Geliştirici İzleme Yöntemi:

- Geliştirici bir nitelik taşıır.
- Eylem planlarına eşlik eden izleme ve değerlendirme çalışmaları buna örnektir.

• Performans İzlemesi Yöntemi:

- İnsan hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına ilişkin performansın izlenmesidir.

• Oluş Temelli İzleme:

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Gösterge Temelli İzleme:

- İnsan haklarına ilişkin teşvik etme, saygı gösterme, koruma ve hayata geçirme sorumlulukları bağlamında sürdürülen geniş kapsamlı ve yaygın bir izleme yöntemidir. Örneğın yapısal göstergelerin izlenmesi.
- Yapısal göstergeler; bir ülkenin yasalarında cinsiyet eşitliğinin nasıl ele alındığı, cinsiyet eşitliğine ilişkin uluslararası sözleşmelerin kabul edilip edilmediğı, yapısal göstergelerdir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

İzleme alışmasında Aktörlerle İlişkilenme Biçimleri

- İzleme ve değerlendirme ekibi ve uzmanlık,
- İzleme ekibinin şeffaf ve tarafsız olarak oluşturulması,
- İzleme ekibinin teknik yeterliliğe sahip uzmanlardan oluşması,
- İzleme ekibinin çalışma alanının oluşturulması,
- Katılımcı yaklaşım ile ekibin oluşturulması.

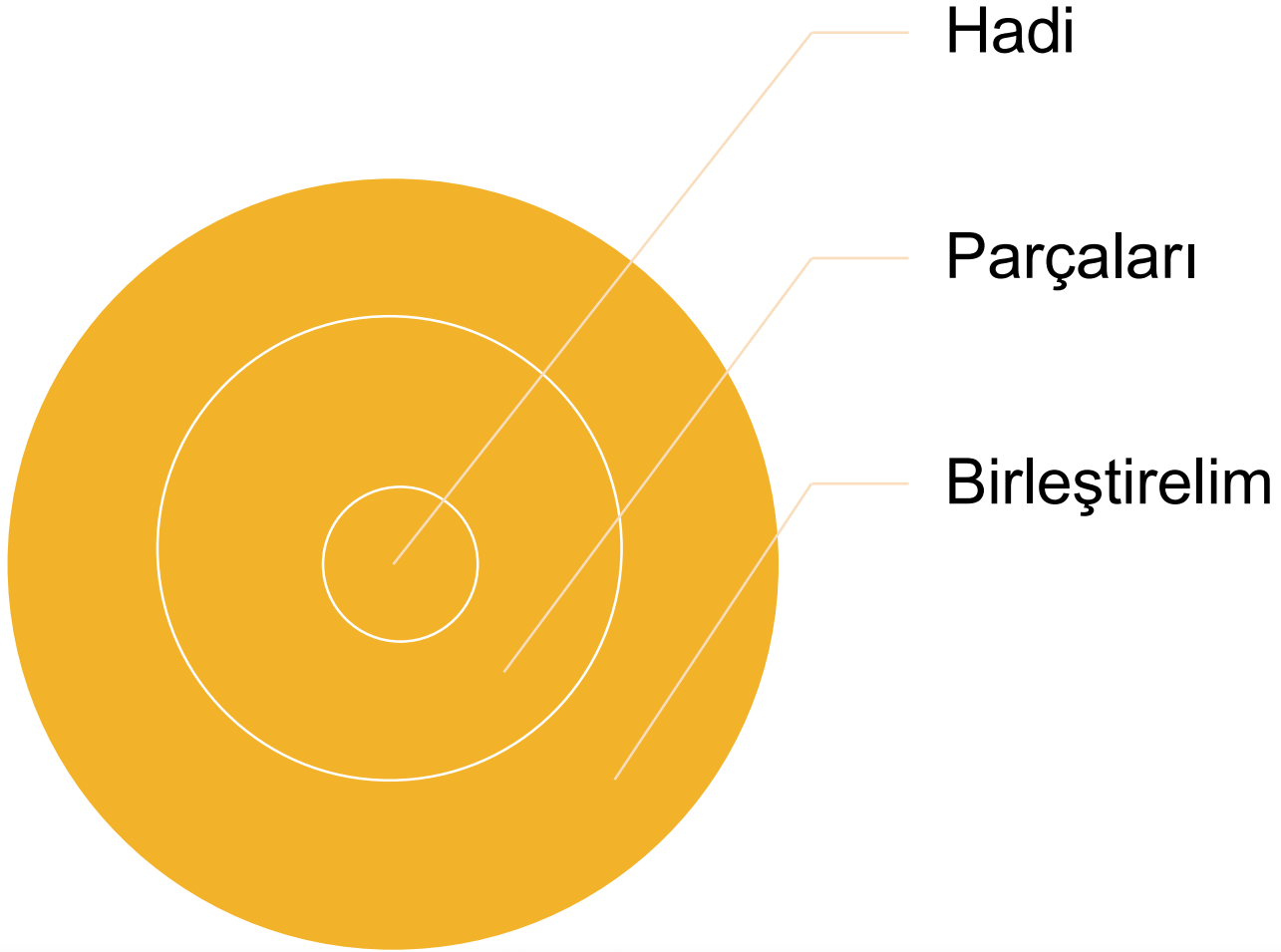
Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Katılımcı Yaklaşımın Önemi:

- Farklı deneyimlerin görünür kılınmasını sağlar.
- İzleme ve değerlendirme çalışmasının hesap verilebilirliğini artırır.
- İzlemenin tüm paydaşlar tarafından benimsenmesini sağlar, iş birliği ve süreklilik sağlar.
- Deneyimin gerçek bilgisine ulaşmamızı sağlar.
- Cinsiyete duyarlı bir izleme için en uygun yöntemdir.
- İş birliği ve ortak algı sağlar.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Hak Temelli İzleme ve Katılımcı Yaklaşım

- Hak temelli izleme ve değerlendirme, hak ihlallerinin ortadan kaldırılması ve insan haklarına dayalı toplumsal yaşamın kurulması biçimindeki ortak hedefe yönelik bir faaliyettir.
- Katılımcı yaklaşım ile yapılacak izlemede izlemeyi yapan ile izlenecek olan arasındaki iş birliği çok kıymetlidir. Kolaylaştırıcı bir ortam ve şeffaf bir izleme süreci ortak hareketi mümkün kılar.
- Karşılıklı bilgi ve deneyimi biriktirir, toplumsal değişimi mümkün kılar.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Son olarak ; İzlemenin odağını unutmamalıyız:

- Odağın, amacın ve kapsamın belirlenmesi
- Faaliyetler ile hedef arasındaki uyum
- Mevcut durumun net olarak alınması
- Normlar, geniş kitlelerce benimsenen temel değerler, standartlar, uygulamanın içeriği
- Yerel farklılıkları hesaba katmak
- Ölçüt, uluslararası normlar
- Göstergeler, nelere bakmamızı gösteren analitik araçlar
- Raporlama, geri bildirim ve takip.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

EKİP ÇALIŞMASI ZAMANI 😊

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Hadi Göstergeleri Belirleyelim:

- Gösterge belirli bir duruma işaret eden bir ölçüm , sayı, olay, düşünce yargıdır ve zaman içinde meydana gelen değişimi ölçer.
- Yapısal göstergeler, yasal araçlar
- Süreç göstergeleri, politikaların uygulanması
- Sonuç göstergeleri, insan haklarının gerçekleşme ve insanların bundan yararlanma düzeyi.
- **Şimdi gruplar olarak gösterge setleri hazırlayacağız.**
- **1. Grup ile ilk 5 göstergeden 2. Grup ile de ikinci 6 göstergeden izleme yapacağız.**

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Hak Temelli İzleme' de Çalışma Hayatına Dair Mevcut Göstergeler Nelerdir?

- İstihdam 1. Cinsiyete göre işgücüne dâhil olmayanların sayısı ve oranı
- İstihdam 2. Cinsiyete ve işgücüne dahil olmama nedenine göre işgücüne dahil olmayanların sayısı ve oranı
- İstihdam 3. Cinsiyete göre istihdam edilenlerin sayısı ve istihdam oranı
- İstihdam 4. Cinsiyete göre istihdam payı
- İstihdam 5. Cinsiyete göre sendikalaşma oranı
- İstihdam 6. Cinsiyete göre toplam çalışma süreleri

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

- İstihdam 8 Cinsiyete göre iŐsizlerin sayısı ve iŐsizlik oranı
- İstihdam 9 Cinsiyete göre İŐKUR' a kayıtlı iŐsizlerden iŐe yerleŐtirilenlerin sayısı ve oranı
- İstihdam 10 Cinsiyete ve eğitime göre yıllık ortalama esas iş geliri farkı
- İstihdam 11 ocukların eğitim hizmetleri veya kurumsal bakım hizmetlerinden yararlanma oranı (3+ yaŐ)

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Grup alışmasına Geçiş

- 2 gruba ayrılalım, her grupta 5 gösterge belirleyelim ve bu göstergeler üzerinden izleme yapalım.

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

TEŐEKKÜR EDERİZ.

Çalışmanın

geleceği

**iKG
PRO**

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŐTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

WEglobal

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIğI